

K O B R A

KULTURNÍ OBČASNÍK REGIONÁLNÍCH
AUTORŮ

BŘEZEN 2023 *** ROČNÍK XXIV. *** ČÍSLO 3

Cítát inspirující:

Pokud si čtenář najde alespoň jednu báseň, která ho osloví, a ztotožní se s ní, pak mělo smysl knížku vydávat. Draga Zlatníková

Petr Veselý
LEST

**Sedlám si trójského koně
a za hradbami tvého těla
již zrádná touha
mi brány otevřela**

**Měl jsem sílu
prolomit tvou obranu
ted' nemám sílu
vyjít branou otevřenou**

**V dálce slyším,
jak řehtá se trójský kůň**

CENA PRO KATEŘINU TUČKOVOU

Zaujal mě článek Petra Fischera (autor je analytikem týdeníku Euro) *Cena pro Kateřinu Tučkovou jako český skandál* (27.10.2022 na Aktuálně.cz) – viz zde: [https://nazory.aktualne.cz/komentare/cena-pro-katerinu-tuckovou-jako-cesky-literarni-skandal/r~6745e27055fc11edba5b0cc47ab5f122/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-](https://nazory.aktualne.cz/komentare/cena-pro-katerinu-tuckovou-jako-cesky-literarni-skandal/r~6745e27055fc11edba5b0cc47ab5f122/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=826530&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_vert_ab=826530&dop_vert_id=leg0&dop_req_id=CdWmNkidY7l-202210271827&dop_id=18286407)

[internetu#dop_ab_variant=826530&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_vert_ab=826530&dop_vert_id=leg0&dop_req_id=CdWmNkidY7l-202210271827&dop_id=18286407](https://nazory.aktualne.cz/komentare/cena-pro-katerinu-tuckovou-jako-cesky-literarni-skandal/r~6745e27055fc11edba5b0cc47ab5f122/?utm_source=www.seznam.cz&utm_medium=sekce-z-internetu#dop_ab_variant=826530&dop_source_zone_name=hpfeed.sznhp.box&dop_vert_ab=826530&dop_vert_id=leg0&dop_req_id=CdWmNkidY7l-202210271827&dop_id=18286407) .

Autor se v článku zabývá „problematickou“ Státní cenou pro Kateřinu Tučkovou za její román *Bílá Voda*. Mimo jiné píše, cituji: *Literární ceny by se měly udělovat za literaturu, nikoli za angažované psaní, zní nejčastější výhrada těch, kdo udělení normotvorného literárního ocenění Kateřině Tučkové kritizují. Podle nich jsou její kniha a práce sice záslužné, tematicky důležité, ale umělecky spíše průměrné.*

Připomínám, že Tučková získala cenu jako teprve třetí žena (Květa Legátová v roce 2002 a Daniela Hodrová v roce 2011).

Dále cituji: *Kritikům jde tedy v první řadě o to, aby jména, jež republika vytáhne na svůj literární piedestal, byla nezpochybnitelná.* Ukazuje, že by literát měl být oceněn za celoživotní práci. Kateřina Tučková (*1980) ještě neřekla svoje poslední slovo, jak jistě čtenáři a kritici doufají.

Cituji: *Tři romány, které ji zatím vyšly - Vyhnání Gerty Schnirch, Žitkovské bohyně a Bílá Voda - jsou pozoruhodné svými tématy, občas i zpracováním. První z nich je ještě klasickou biografií rodinné historie ... Další dvě knihy už míchají historické prameny s literární fikcí.*

Nejeden poučený čtenář se přitom pozastavuje nad tím, že tahle hra na realitu a její dokumentaci nemá férová pravidla. Tedy, že dokument se v ní stává fikcí a naopak. Právě v tomto prolínání a prokluzování jako by však byla ukryta největší autorská síla Kateřiny

Tučkové. Není to vždy strhující psaní, plné vynalézavého vyprávění a podmanivé práce s jazykem, ale jsou to knihy s tajemstvím.

Když už Tučková píše, jsou to tlusté knihy. Konstruuje ságy rodů a míst, historie géniů loci, na něž pak věší dějinné události. Část čtenářské obce přesně to oceňuje. A část se táže, zda je možné už tuto konstrukci, která vyzdvihuje minulé do současnosti, považovat za literární kvalitu. Anebo zda se jí stává až samotné konkrétní psaní, které buď drhne, škobrtá a "šustí papírem", anebo se umně valí vpřed v rytmických proměnách jako divoká voda.

Letošní spor o Státní cenu ... jistě otevírá i další. Připomíná, jak problematickým způsobem jsou u nás dnes skládány nejružnější kulturní poroty. Jak podivný je jejich byrokratický provoz, když umožňuje kontroverzní rozhodnutí i ve věcech, které by měly být ze své definice kontroverzí prosté. A také jak nešťastnou roli sehrává marketingové myšlení v případech, kdy jde o podstatnější záležitosti, než je reklama na knihy. Neboť není důležité jen to, co a jak moc se čte, co dokáže zaujmout, nýbrž i to, co vzniká a u čeho chce republika dát oficiálně najevo, že si toho váží.

Doporučuji přečíst celý článek a především si přečíst knihu Dobrá Voda, udělat si svůj názor. A pokud Vás zajímá názor můj, tak tedy: četl jsem lepší a zajímavější knihy.

Václav

VÍTE, ŽE ...

- Povídku Václava France *Pár týdnů tátou* najdete v eknize *O knihovnickou sovu 2022*, kterou vydala Městská knihovna v Praze. Sborník si lze stáhnout na adrese: https://web2.mlp.cz/koweb/00/04/68/17/44/o_knihovnickou_sovu_2022.pdf . V souboru najdete oceněné povídky ze stejnojmenné soutěže.

- V sobotu 25.února 2023 se v Lukavci u Hořic konalo vyhlášení ankety Jivínský Štefan . Cenu v kategorii počin roku si odnesl Jiří Čutka z Lázní Bělohrad za knihy *V bílých peřinách* a *Jen si tak píšu*. V kategorii dlouhodobou činnost potom Marie Nosková z Lukavce za dlouholetou kulturní činnost v Lukavci.

Seznam všech nominovaných, mezi kterými nechybí zástupci literátů z Jičínska, najdete na stránkách Jivinského Štefana, viz: <https://jivinskystefan.webnode.cz/nominace/nominace-za-roky-2020-2021-2022/> .
Václav

ČAJ č. 198 – 500.výročí Jana Blahoslava

Hostem ČAJe je tentokrát Jan Blahoslav, kněz a biskup Jednoty bratrské, významný literát, pedagog a humanista, který se narodil 20.února 1523, tedy před půl tisíciletím. Krátce připomínám jeho život a nejvýznamnější díla.

Rozhovor „nad jednou fotografií“ poskytl Jiří Šandera („Vzpomínám. A velice rád!“) a zavzpomínal na jeho první účast v literární soutěži Řehečská slepice v roce 2003.

Vedle pozvánky na další ročník Řehečské slepice, který se uskuteční 15.dubna 2023 v jičínské knihovně, připomíná tuto soutěž básně Jiřího Šandery a povídka Lucie Martínkové „Pražští holubi.“

Václav

POLABSKÁ VRBA

Literární soutěž vyhlašuje každoročně Knihovna Eduarda Petišky.

Polabská vrba je určena všem, kdo se „cítí být seniory.“ Je součástí projektu Napiš svůj příběh, zachyť svou vzpomínku!, jehož cílem je sběr vzpomínkových textů. Příspěvatelé mohou vedle soutěžních prací zasílat i nesoutěžní vzpomínkové texty.

Autoři mohou posílat soutěžní příspěvky na libovolné téma, nebo se mohou nechat inspirovat tématem, které jsme pro daný rok vybrali.

Cílem soutěže i celého projektu je nabídnout možnost životní rekapitulace a emocionálního vyjádření a poskytnout příležitost ke sdílení a rozvíjení vzpomínek i k navázání nových sociálních vazeb.

Téma literární soutěže pro rok 2023 je: „UROB SI SÁM aneb KDYŽ NEBYLO NIC K MÁNÍ...“ **Termín odevzdání soutěžních příspěvků: 30. duben 2023.** Veškeré informace najdete zde: <https://www.knihovna.brandysnl.cz/akce/polabska-vrba/>

IDA SIMONSOVÁ - POŠETILÁ DRUŽIČKA

Vydáno: 2015, Pistorius & Olšanská

Originální název: Een dwaze maagd, 1959

Překlad: Magda de Bruin Hübllová

Kniha nizozemské autorky Idy Simons (Antverpy 1911 – Haag 1960) čtenáře zve do období po 1.světové válce do židovské komunity v Haagu a Antverpách. Děj je nahlížen dvanáctiletou dívkou Gittel, nadějnou hráčkou na klavír. Autorka popisuje zřejmě autobiografický příběh, neboť sama studovala klavír v Paříži a Londýně a od devatenácti let vystupovala jako koncertní klavíristka doma i v cizině. Její hudební kariéru přerušila německá okupace Nizozemska v květnu 1940 a pronásledování Židů. S manželem a synem prošla dvouletým vězněním v Barneveldu, Westerborku a Terezíně.

V literatuře debutovala v roce 1946 básnickou sbírkou Wrange oogst 1940-1945 (Trpká úroda 1940–1945), o deset let později následovaly dvě novely s názvem Slijk en sterren (Bahno a hvězdy). V roce 1959 vyvolal široký ohlas právě román Pošetilá družička (Een dwaze maagd). Po autorčině časně a nečekané smrti sice kniha postupně upadla v zapomnění, ale nové vydání v květnu 2014 se stalo nizozemskou literární událostí roku.(zdroj životopisu: www.kosmas.cz)

Ale vraťme se ke knize. Gittel popisuje postavičky z jejího života, strýčky a tetičky. Mnohdy nechápe svět dospělých, tragikomické situace, snaží se do něj proniknout, ale ne vždy se jí daří. Její otec není úspěšný v podnikání, což vede k častým rodinným hádkách, které řeší Gittelina matka odjezdem z Haagu do Antverp za svou rodinou.

Tam Gittel poznává pana bankéře Mardella, ke kterému chodí hrát na klavír, jeho dceru Lucii a příručího Gabriela. A právě vztah Lucie a Gabriela zasáhne v závěru knihy do Gittelina dospívání.

Kniha Idy Simonsové je někdy přirovnávána ke knihám Oty Pavla.

Václav

MARCELLA MARBOE – ALI A KŮŇ ZA MILIÓŇ MILIÓŇŮ

Vydalo Nakladatelství Olympia, s.r.o. v roce 2022

Kniha Marcelly Marboe je výletem do světa fantazie, kde osmiletá Ali, jako by se vracela do minulých časů 20.století, u pradědečka bratra Krále má dětské kamarády a koníka Zbojníka. Společně sestaví voltižérské družstvo až se dostanou do Prahy a dokonce i k panu prezidentovi.

Autorka vlastně vypráví jakousi pohádku (viz str. 54), cituji: *Za devatero horami, za devatero řekami a devaterými hvozdy, mezi dvěma úplně maličkými vesnicemi je veliký les. Jeho prostředkem vede silnice, která ty dvě vísky spojuje.*

A tak se dostáváme do Smíškova, kde Ali žije s řadou zvířátek a epizodických postavíček. Společně vytvářejí svět bezelstnosti, kde jsou lidé na sebe vlídní a šťastní. Že je to pohádka? Samozřejmě, ale plná fantazie, snění a dobrodružství, kde, jak napsal v doslovu František Mareš, redaktor Olympie, cituji: *...dospělí vstupují do dětství a děti do pohádek.*

Oceňuji, že v knížce spolužijí různé generace, děti s prarodiči a navzájem se doplňují, potřebují se navzájem. To je jeden ze vzácných prvků, který dnešní společnosti chybí, vzájemné naslouchání a spolupráce. Čtenář při četbě zapomene na problémy dnešního světa, snad se i vrátí do svého dětství. Tady vidím příležitost, jak nad knihou zapříst rozhovor rodičů s dítětem, vyprávět třeba příběhy vlastního dětství.

Přítomnost řady zvířátek je i pro dnešní přetechnizované děti přínosem. Naše generace žila v blízkosti zvířat, takže nám připadá normální, mít za kamaráda třeba kocoura Edisona, ale dnešní děti?

Marcella Marboe dokáže snít, vrátit se do dětství, zasmát se sama sobě, vzpomenout na svoje dětství, odkud nepochybně čerpala při psaní knihy, vyslechnout zvířecí kamarády a nechat se omývat životem kolem sebe.

V jedné epizodě se Ali houpe ve větvích dubu Velikána a vidí padat hvězdu. Právě zde autorka pronáší slovy malé hrdinky svoje přání o světě, aby *byli šťastní prostě úplně všichni nejenom ve Smíškově, ale kdekoliv na světě.*

Příběh Ali a koníka za milión miliónů je pohlazením na duši a

věřím, že osloví čtenáře všech věkových skupin.

Kniha získala Cenu Unie českých spisovatelů za rok 2022

Václav

ZA JANEM KOLÁŘEM

*17.9.1938

+10.2.2023

V pátek 10. února 2023 odešel navždy ve věku 84 let pan Jan Kolář z Úlibic. Patřil mezi organizátory kulturního dění všeho druhu, v posledních letech především pro důchodce a invalidy organizoval různá setkání, psal kroniku a nechyběl ani na našich setkáních v rámci Řehečské slepice nebo na akcích přímo v Řehči v tzv. hasičárně.

Vzpomínám si, jak mi ještě v roce 2019 na Řehečské slepici říkal, že nám lidé ve vsi dávali naději tak na dva tři ročníky „Slepice,“ ale že jsme je převezli. Stál u zrodu literární soutěže humoru, když v K-klubu, který v úlibické škole prosadil a provozoval, nabídl zázemí v prvních letech akce. Nechyběl na dalších ročnících v jičínské knihovně. Vždy se zajímal o naše aktivity a jsem rád, že jsem mu mohl společně s Řehečským kvartetem předvést program u příležitosti zlaté svatby, kterou slavil se svojí ženou Miloslavou právě v úlibické škole.

Jan Kolář nám bude chybět, jeho smysl pro humor, ochota pomáhat a nezištné nadšení pro každou správnou věc. Jsem rád, že s námi bude aspoň obrazně řečeno přítomen na dalších ročnících „Slepice.“ Sám totiž udělal dřevěný řečnický pult, od kterého tak rád řečnám. Takže bude stále s námi i on.

Děkujeme za vše a nezapomeneme!

Václav

Snímek Martina Žantovkého z Řehečské slepice 2019,
kdy jsme se naposledy před covidovou přestávkou
sešli v jičínské knihovně
na slavnostním vyhlášení vítězů.

KOBRA

Kulturní občasník regionálních autorů
Interní tiskovinu regionálních autorů Jičínska
Připravil : Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka
Franczub@seznam.cz
Ročník 24. Číslo 3. Březen 2023.
(5.března 2023)
ikobra.rehec.cz